

ŽÁKOVSKÝ průvodce maturitou 2011 Jarní zkušební termín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ÚKOP
ÚSTŘEDNÍ
PRO VZDĚLÁVÁNÍ
PROFESIONÁLNÍM
VZDĚLÁVÁNÍM

CERMAT

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CO V PRŮVODCI NAJDETE?

A. SPOLEČNÁ (STÁTNÍ) ČÁST MATUREITY

1. zkoušky ústní	1
2. před písemnými zkouškami	4
3. zkoušky formou didaktického testu	5
4. zkoušky formou písemné práce	8

B. HODNOCENÍ MATURITNÍ ZKOUŠKY A ZNÁMKY

1. kdy vykonáte maturitní zkoušku úspěšně	11
2. co když neuspějete v řádném termínu.....	11
3. co když se nemůžete ke zkoušce dostavit	12
4. hranice úspěšnosti zkoušek.....	13
5. převod bodů na známku	14
6. celkový prospěch u maturitní zkoušky.....	14

C. PO ZKOUŠKÁCH

1. maturitní vysvědčení a protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky.....	15
2. žádost o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky	17

D. DALŠÍ ZDROJE INFORMACÍ

A. Společná (státní) část maturity

1. ZKOUŠKY ÚSTNÍ

1.1 ÚSTNÍ ZKOUŠKA Z ČEŠTINY

Ústní zkouška pro Vás začíná v okamžiku, kdy si vylosujete číslo zadání a dostanete pracovní list. Pracovní list žáka obsahuje vše, co potřebujete vědět k přípravě na zkoušku, tzn. výňatek z uměleckého textu, výňatek z neuměleckého textu a vlastní zadání.

Na přípravu máte 20 minut. Samotná zkouška trvá nejdéle 15 minut.

ZADÁNÍ ZKOUŠKY – PRACOVNÍ LIST

Název pracovního listu odpovídá jednomu z literárních děl, které jste uvedli ve Vašem seznamu přečtených literárních děl. Z tohoto literárního díla je i výňatek **uměleckého textu** v pracovním listu.

Neumělecký text může být z jakékoli oblasti, vybrán z odborné literatury, novin a časopisů, internetových zdrojů atd.

Vlastní zadání zkoušky (někdy označované také jako struktura zkoušky) může být obecné nebo rozpracované. Záleží na Vašem zkoušejícím, jak pracovní list připravil. Rozpracovaná struktura Vás přesněji provádí zkouškou, obecná dává větší prostor pro spolupráci se zkoušejícím či Vaše vlastní strukturování jednotlivých bodů.

Zkouška je dialogem se zkoušejícím, který kromě samotného zkoušení dbá i na časové rozvržení zkoušky. Většina času je věnována uměleckému textu, práce s neuměleckým

textem nesmí převažovat. Na základní úrovni obtížnosti je možné věnovat uměleckému i neuměleckému textu stejně dlouhou dobu.

Několik rad k přípravě na potítku a k průběhu zkoušky:

- Všechny odpovědi na jednotlivé body struktury si při přípravě na „potítku“ přehledně poznamenejte, v rozhovoru se zkoušejícím se ve Vašich poznámkách budete lépe orientovat.
- Z tohoto důvodu pište Vaše poznámky spíše hesly a krátkými větami než v souvětích.
- Vhodné je podtrhávat si v pracovním listu to, čím chcete Vaše odpovědi doložit.
- Zkouška má těžiště v práci s texty, zaměřte se při přípravě na ně, nikoliv na mechanicky naučené informace o autorovi, jeho životě, díle atd.
- Při samotné zkoušce mluvejte souvisle a spisovně, v dobře strukturovaných a přehledných větách; součástí hodnocení zkoušky je i hodnocení Vašeho projevu.
- Pokud Vám není jasná otázka či požadavek zkoušejícího, nebojte se zeptat, i tím dokládáte kvalitu Vašich komunikačních dovedností.

1.2 ÚSTNÍ ZKOUŠKA Z CIZÍHO JAZYKA

Ústní zkouška pro Vás začíná v okamžiku, kdy si vylosujete číslo zadání a dostanete pracovní list. Pracovní list žáka obsahuje vše, co potřebujete vědět o průběhu ústní zkoušky, tzn. tematické okruhy jednotlivých částí, informaci o čase vymezeném pro každou část, pokyny s úkoly pro Vás a podněty, které máte nebo můžete využít. Na přípravu máte **20 minut**, na „potítku“ můžete používat slovníky a všechny připravené pomůcky, které schválí ředitel školy, např. mapy, schémata, obrázky, literární ukázky apod. Tyto pomůcky využijete zejména pro přípravu na třetí (školní) část ústní zkoušky. Samotná zkouška trvá nejdéle **15 minut**.

ZADÁNÍ ZKOUŠKY – PRACOVNÍ LIST

Pracovní list se **skládá ze 4 částí**. Jednotlivé části se liší tématem, časem trvání a ověřovanými dovednostmi, tedy tím, jaký typ projevu po Vás bude požadován – popis, porovnání, vyprávění, referát, dialog, prezentace, diskuse atd.

Zkoušející Vás celou zkouškou povede, vždy Vám zopakuje zadání, upozorní Vás na konec jedné části a začátek další, bude Vám klást doplňující otázky atd. Pokud z jakéhokoli důvodu nerozumíte pokynům zkoušejícího nebo zadání, můžete se zeptat, požádat o zopakování apod. **Nebojte se ptát!** Projevte tím pouze to, že jste schopni si v daném jazyce poradit za každé situace.

POPIS PRŮBĚHU ZKOUŠKY PO JEDNOTLIVÝCH ČÁSTECH

Část 1

V první části Vám zkoušející položí několik otázek na téma, které máte uvedeno v pracovním listu. Pozor! Otázky pochopitelně v pracovním listu nemáte, na „potítku“ se můžete připravit jediné tak, že si zkusíte vybavit, co se k danému tématu vztahuje, a představit si, na co se Vás asi zkoušející bude ptát, případně si připravit/vyhledat slovní zásobu, kterou byste mohli potřebovat.

- Na otázky odpovídejte samostatně a podrobně. Jednoslovné odpovědi nestačí.
- Nerozumíte-li otázce, požádejte o zopakování či vysvětlení atd. Nebojte se zeptat. Používejte však vždy daný cizí jazyk, neodbíhejte do češtiny.
- Nemusíte odpovídat podle pravdy, nehodnotí se Vaše pravdomluvnost, ale Váš výkon v daném jazyce. Pokud rychle nevíte, jak říct to, co byste chtěli, vymyslete si něco jiného.

Část 2

Podoba druhé části se liší pro základní a pro vyšší úroveň obtížnosti.

základní úroveň obtížnosti	vyšší úroveň obtížnosti
3 úkoly: 1. popis jednoho ze dvou obrázků v obrazové příloze; 2. porovnání obou obrázků v obrazové příloze; 3. samostatný ústní projev na dané téma.	2 úkoly: 1. porovnání obou obrázků v obrazové příloze; 2. vyjádření názoru na předložené tvrzení/citát a obhajoba názoru/argumentace

Abyste při popisu či porovnání na nic nezapomněli, pomůže Vám připravená osnova. Pozor! Používání bodů z osnovy doporučujeme, ale pokud dokážete dobře pracovat s obrázky (popsat je či porovnat) i bez osnovy, nemusíte ji použít.

- Popište vše, co na obrázku vidíte.
- Jak při popisu, tak při porovnání obrázku postupujte systematicky, od hlavního tématu obrázku (většinou od středu obrázku) k podrobnostem, od obecného ke konkrétnímu. Neskákejte od jedné věci ke druhé.
- Popisujte nejen to, co na obrázku je, ale také kde se co na obrázku nachází.
- Pokud je možné si na základě Vašeho popisu obrázků představit, pak je obrázek správně popsáný.
- Na „potítku“ si můžete připravit slovní zásobu nebo fráze. Nezapomeňte, že můžete používat slovník a dělat si poznámky. Poznámky můžete mít u sebe i během zkoušení.
- Při porovnání využívejte srovnávací fráze nebo slova protikladného významu, soustřeďte se opravdu na porovnání obrázků z různých hledisek. **Nezapomeňte, že popis jednoho obrázku a následný popis druhého není rozhodně jejich porovnáním.** Za to byste byli penalizováni.

Část 3

Třetí částí zpracovala Vaše škola na základě seznamu témat, která zveřejnila již na podzim 2010. Třetí část může obsahovat 1 nebo 2 úkoly. V této části byste měli využít všechny body osnovy a zadání splnit v souladu s požadavky specifického/odborného tématu. Pozor! V této části budete muset pravděpodobně uplatnit i své znalosti faktografické a odborné.

Část 4

V této části zkoušky vedete rozhovor se zkoušejícím na dané téma a dle zadané situace. Situace je vždy popsána ve Vašem pracovním listu. K dispozici máte body osnovy a někdy také obrázky. V základní úrovni obtížnosti začíná rozhovor zkoušející, ve vyšší úrovni obtížnosti můžete začínat i Vy, podle situace a Vaší role. To je vždy uvedeno v pracovním listu. **Každý rozhovor je veden s určitým cílem**, musíte se na něčem domluvit, něco navrhnout, někoho o něčem přesvědčit apod.

- přečtete si pozorně zadání a snažte se splnit všechny jeho body.
- Vžijte se do dané situace. Staňte se herci.
- Zapojte se do interakce aktivně.
- Dejte najevo, že rozumíte nebo že přemýšlíte o navrhovaném řešení, např. příkyvujte, ptejte se, projevujte zájem.
- Nebojte se zeptat, pokud nebudete něčemu rozumět.

2. PŘED PÍSEMNÝMI ZKOUŠKAMI

- **Přijďte včas!** Pamatujte na to, že máte být přítomni v učebně nejpozději 15 minut před vlastním zahájením zkoušky. Radši si nechte časovou rezervu, protože pozdní příchod znamená nejen rušení a zdržování ostatních, ale pro Vás i vyloučení ze zkoušky.
- Nezapomeňte si **občanský průkaz**. Tak jako tak je povinností nosit ho u sebe, takže by to neměl být problém.
- **V průběhu zkoušky u sebe za žádných okolností nemůžete mít mobil (být vypnutý) nebo jiný elektronický komunikátor. Je to důvod k okamžitému vyloučení od zkoušky. A příští termín je až v září – takže je co si rozmyslet.**
- **Pokud Vás zadavatel vyzve k odložení Vašich tašek a batohů a Vy tak odkládáte i mobil, vypněte jej.** Kdyby začal zvonit při zkoušce a zejména při poslechovém subtestu, nebylo by to nikomu příjemné.
- Jednu radu jako od maminky – **před zkouškou si odskočte**. Odchod na záchod během zkoušky je sice možný, ale návrat zpět už ne. Před odchodem odevzdáte

zadání i záznamový arch, a co jste nestihli do té doby, to už prostě nestihnete. V tomto ohledu není česká státní maturita žádnou výjimkou. U žádné podobné písemné zkoušky to její pravidla neumožňují.

- **Pište nejlépe klasickou propiskou. A vezměte si s sebou** raději ještě jednu náhradní. Zásadně nedoporučujeme psát „činou“, fixem či plnicím perem. Bude-li Váš písemný projev nezřetelný, přerušovaný či jakkoli rozmazaný, doplatíte na to jenom a jenom Vy. To platí nejen o písemkách, ale i o testech.
- Nezapomeňte si s sebou vzít k následujícím zkouškám tyto povolené pomůcky:
 - Test z matematiky: matematické, fyzikální a chemické tabulky, rýsovací potřeby (obyčejná tužka, guma, kružítko, pravítko, trojúhelník s ryskou), kalkulačka bez grafického režimu;
 - Písemka z češtiny: pravidla českého pravopisu (jakákoliv); POZOR, jedná se pouze o písemku! U testu z češtiny nejsou povoleny žádné pomůcky!
 - Písemka z cizího jazyka: slovník – nesmí však obsahovat přílohy věnované písemnému projevu;
 - Test z chemie: matematické, fyzikální a chemické tabulky, kalkulačka (na rozdíl od matematiky může být jakákoli);
 - Test z fyziky: matematické, fyzikální a chemické tabulky, kalkulačka (na rozdíl od matematiky může být jakákoli);
 - Test ze zeměpisu: pravítko nebo papírové měřítko a kalkulačka (na rozdíl od matematiky může být jakákoli).

3. ZKOUŠKY FORMOU DIDAKTICKÉHO TESTU

Při maturitní zkoušce dostanete vždy dva druhy dokumentů – **testový sešit** s úlohami (ze zvoleného předmětu a úrovně obtížnosti) a **záznamový arch**, do kterého přepíšete své odpovědi.

Záznamový arch (ZA) slouží POUZE pro zápis ODPOVĚDÍ. Poznámky k řešení si můžete dělat přímo do testového sešitu. Nebudou však předmětem hodnocení.

POZOR: Cizí jazyky mají záznamové archy dva, protože test z cizího jazyka se skládá ze dvou subtestů (subtest poslechový a subtest čtení a jazyková kompetence).

Co se dozvíte z titulní strany testového sešitu?

- Počet testových úloh
- Povolené pomůcky

- Maximální dosažitelný počet bodů v testu
- Hranici úspěšnosti
- Jak a čím zapisovat řešení do ZA
- Jak opravit špatně zapsané řešení

Co najdete uvnitř testového sešitu?

- Testové úlohy
- Bodové hodnocení úloh nebo částí testu (v cizích jazycích)

DOPORUČENÍ, JAK POSTUPOVAT PŘI ŘEŠENÍ TESTU:

- **Prolistujte si testový sešit. Věnujte několik málo minut intenzivně tomu, abyste si připravili strategii řešení testu.** Kromě poslechu v cizím jazyce **si totiž můžete sami zvolit, v jakém pořadí budete úlohy řešit.** Můžete se rozhodnout podle bodové hodnoty úloh (např. úlohy za více bodů řešit jako první), podle toho, jak se Vám úlohy zdají obtížné (např. řešit nejprve lehčí úlohy), podle časové náročnosti řešení atd. Pamatujte stále na to, že cílem je získat největší počet **bodů** a ne vyřešit co nejvíce úloh nebo tu nejtěžší.
- Dobře si **rozvrhněte čas** na řešení celého testu. Sledujte čas a postup své práce, ať se nezaseknete na jedné úloze, kvůli čemuž nestačíte vyřešit řadu mnohem lehčích a bodově výhodnějších.
- Pokud chcete, **pište si do testového sešitu poznámky**, podtrávejte si klíčové informace ve výchozím textu apod. Poznámky si můžete dělat i během poslechu v cizím jazyce. A nemějte obavy – to, co si napíšete do testového sešitu, nebude nikdo hodnotit.
- **Každou úlohu** si nejprve přečtěte – celou a důkladně – tj. výchozí text (obsahuje-li jej úloha), zadání k úloze i znění úlohy a jednotlivé možnosti/alternativy odpovědi. Pokud jsou úlohy seskupeny do částí, přečtěte si také pozorně instrukce k celé části testu. Nejvíce chyb vzniká tím, že žák neodpovídá na to, na co se úloha skutečně ptá! Ujistěte se, že **skutečně odpovídáte přesně na danou otázku!**
- **Čtěte pozorně a nespěchejte!** Mnoho chyb vzniká přehlédnutím podstatné informace.

Zásadně doporučujeme si před zkouškou projít některý z publikovaných **cvičných testů CERMATU**. Zaměřte se při tom na to, jaké **typy úloh** jsou v testech použity. U ostré zkoušky tím ušetříte spoustu času stráveného koumáním, co se po mně tím či oním typem úlohy chce. Natrénujte si **strategie řešení** jednotlivých typů úloh. Žádná překvapení v maturitních testech nebudou.

Pokud cvičné testy nemáte k dispozici, má je škola nebo je najdete na www.novamaturita.cz ke stažení.

Při nácvičku pomocí jiných testů doporučujeme, abyste si nejprve ověřili, zda jsou použité typy úloh shodné s oficiálními cvičnými testy CERMATU.

- **Každá uzavřená úloha má právě jednu správnou odpověď. Za nesprávnou či neuvedenou odpověď v záznamovém archu se body neodečítají. Pokuste se tedy odpovědět na každou úlohu! Třeba i na tu, která Vám nic neříká – třeba se trefíte.**

Zadavatel Vám před zahájením zkoušky sdělí řadu instrukcí a informací. Mezi nimi bude jistě i vážně míněné doporučení, abyste test řešili samostatně, nekomunikovali s jinými a nenarušovali jakýmkoli způsobem průběh zkoušky. Když se tímto doporučením nebudete řídit, riskujete vyloučení ze zkoušky. Zadavatel má právo či dokonce povinnost Vás za opakované a vážné narušení průběhu zkoušky vyloučit. A v takovém případě se Vám zkouška nehodnotí, tj. automaticky máte hodnocení neprospěl. Zbývá dodat, že u zkoušky sedíte v lavici sami a za sebou.

V případě, že budete s řešením hotovi před koncem stanovené doby, nemusíte čekat na konec zkoušky a můžete učebnu opustit. Odevzdáte zadavateli testový sešit i záznamový arch a potichu odejdete. Návrat zpět ke zkoušce již není možný.

JAK ZAPISOVAT ŘEŠENÍ ÚLOH DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU

Správná řešení zapisujete **do záznamového archu**. Během testování můžete psát do testového sešitu (je k tomu většinou uzpůsoben), **ponechte si však čas na přepsání odpovědi do záznamového archu**. Jen u poslechu budete na nutnost přepsání odpovědi do záznamového archu upozorněni přímo v nahrávce na CD a čas bude vymezen zvukovým signálem.

POZOR! Záznamové archy budou skenovány a úlohy elektronicky zpracovány. Žádné zápisy mimo vyznačená pole nebudou načteny a vyhodnoceny.

Pište čitelně!

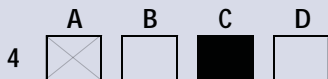
Nečitelný či vysloveně ledabylý písemný projev – a platí to i pro nečitelný nebo nejednoznačně umístěný křížek – **nemusí být hodnocen.**

Zápis řešení tzv. uzavřených testových úloh (křížkování)

Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v záznamovém archu. Zkontrolujte si, že odpověď označujete u správného čísla úlohy. Křížky dotahujte do rohů, ale nepřetahujte. V tomto případě se pečlivost vyplácí. Ledabylý záznam může vést ke ztrátě bodů, i když Vám na první pohled připadá jasné, že jste čtvereček zakřížkovali jednoznačně. Křížkování záznam čte stroj a ten je háklivý na nepřesnost.

	A	B	C	D
4	☐	☐	☒	☐

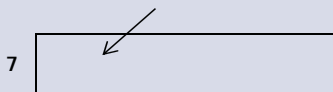
Pokud chcete svou odpověď opravit, protože jste se např. spletli v zápise, **zabarvíte pečlivě původně zakřížkované pole. Nově zvolenou odpověď vyznačíte křížkem do nového pole.** Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď. I zde platí, že je potřeba opravovanou odpověď zabarvit přesně a úplně.

POZOR! Můžete se opravit jenom jednou! Pokud zakřížkujete v záznamovém archu více než jedno pole, bude Vaše odpověď považována za nesprávnou.

Zápis řešení tzv. otevřených testových úloh

Pište **čitelně a výhradně** do vyznačeného „čtecího“ pole, určeného pro záznam řešení. Odpovídejte přesně a řiďte se zadáním úlohy. **POZOR!** V případě nečitelné či nejednoznačné odpovědi Vám nebudou započteny body.

Při zápisu řešení **rozlišujte velká a malá písmena, je to důležité zejména u cizích jazyků a někdy i u češtiny.**

V matematice dodržujte pokyny pro způsob zápisu odpovědi. V základní úrovni se píšou pouze výsledky či odpovědi. Ve vyšší úrovni obtížnosti bývá několik úloh, v nichž se hodnotí **celý postup řešení.** Pokud si nejste skálopevně jisti, že při řešení nebudete tápat, doporučujeme provést výpočet nejprve do testového sešitu a teprve poté celý postup přepsat do záznamového archu. Hodnotí-li se i postup, nepřeskakujte jednotlivé kroky řešení stylem „vždyť je to jasný“. Můžete na tom zbytečně ztratit body, i když bude výsledek v pořádku.

Pokyny jsou vždy uvedeny v testovém sešitě.

V případě, že potřebujete výsledek opravit, **chybný údaj škrtněte a napište** čitelně nový – musí být rozpoznatelné, že jste odpověď upravili. Pokud však zapíšete opravu mimo vyznačené pole, konáte tak zbytečně. Zápisem mimo „čtecí“ pole se nikdo z hodnotitelů zabývat nebude.

4. ZKOUŠKY FORMOU PÍSEMNÉ PRÁCE

4.1 PÍSEMKA Z ČEŠTINY

Výběr zadání a příprava před zkouškou

Na začátku písemné práce dostanete testový sešit s nabídkou **10 zadání.** Na výběr zadání máte 25 minut, to je dostatečný čas, abyste si všechna zadání pečlivě pročteli a mohli se v klidu rozhodnout, které zadání chcete vypracovat.

Dobře si promyslete, které ze zadání Vám bude blízké, jak tématem (tím, o čem máte psát), tak také komunikační situací nebo útvarem (tím, jakým způsobem máte psát a jaké

jazykové prostředky volit). Při rozhodování, které zadání zvolit, je dobré si ve zkratce představit, jak asi bude Váš text vypadat a zda máte dostatek nápadů a myšlenek k napsání celého textu. **Nedejte na počáteční „okouzlení“ tématem zadání.**

V oněch 25 minutách si můžete svoji práci také naplánovat. V testovém sešitu je Vám k dispozici jedna prázdná stránka, abyste si mohli rozvrhnout práci, navrhnout si osnovu nebo část konceptu nebo si jinak poznamenat myšlenky, které se budou textu týkat. Naplánujte si, o čem budete psát a jak.

Po uplynutí 25 minut zadavatel zahájí vlastní zkoušku a Vám začíná ubíhat časový limit pro samotné psaní práce. Na základní úrovni obtížnosti máte na napsání 60 minut, na vyšší 90 minut.

Na základní úrovni obtížnosti byste měli napsat nejméně 200 slov, na vyšší úrovni pak 250 slov. Není třeba, abyste počítali detailně jednotlivá slova, můžete se řídit orientačním ukazatelem, že 200 slov je asi 20 řádků a 250 slov pak 25 řádků. Měli byste tedy napsat ALESPON 20 nebo 25 řádků.

Několik rad k písemné práci:

- Držte se zadání, které jste si zvolili. Pokud se budete od zvoleného zadání příliš odchylovat, bude to mít negativní vliv na konečné hodnocení Vaší písemné práce. Pozor na dodržení útvary. I když např. napíšete obsahově úžasnou a myšlenkově bohatou úvahu, ale zadání požaduje fejeton, můžete skončit s nulou.
- Nezapomeňte na členění textu. Text by měl být přehledně uspořádan, aby bylo možné se v něm zorientovat.
- Dbejte na výběr jazykových prostředků, rozmyslete si, pro jakého adresáta má být text v rámci zadání určen nebo jaké jsou základní požadavky na daný útvar či funkční styl a podle toho volte jednotlivé jazykové prostředky. Buďte uměření. Snaha o šokující originalitu může být na škodu věci.
- Text musí být srozumitelný i tomu, kdo Vás nezná. Nelze počítat s tím, že si hodnotitel domyslí, co jste chtěli textem sdělit.
- A znovu – pište čitelně. To, co hodnotitel nepřečte, nebude moci ohodnotit. Nespolehejte se na to, že bude práci hodnotit Váš učitel, který už je na Vaše písmo zvyklý. Nemusí tomu tak být.

4.2 PÍSEMKO Z CIZÍHO JAZYKA

Písemná práce se na rozdíl od češtiny skládá ze **dvou částí (tj. píšete dva texty)** a nemáte možnost výběru zadání, proto před vlastní zkouškou není ani 25minutová příprava.

Zadání obou částí a instrukce pro zpracování jsou obsaženy v **testovém sešitu**. Tento sešit používáte v průběhu celé zkoušky, můžete si do něj psát poznámky, koncept, osnovu apod. Cokoli si zapíšete do testového sešitu, nebude předmětem hodnocení. Hodnotit se bude až práce napsaná do záznamového archu. V něm je vyznačen prostor, kam byste měli napsat čistopis své práce, resp. obou částí písemky.

Předepsaný počet slov, do kterého byste se měli při psaní jednotlivých částí písemné práce vejít:

- základní úroveň obtížnosti – **1. část: 120-150 slov, 2. část: 60-70 slov;**
- vyšší úroveň obtížnosti – **1. část: 210-240 slov, 2. část: 100-120 slov.**

Několik rad k písemné práci:

- **Zadání a instrukce si pozorně přečtěte.** Obsahují informace o tom, jaký typ textu máte napsat, jak má být dlouhý a komu je určen (kdo je potenciálním čtenářem), popisují komunikační situaci a obsahují také dílčí požadavky – body zadání, které máte v textu zpracovat. Součástí zadání může být i krátký výchozí text, obrázek apod.
- Pozor si dejte obzvláště na to, abyste napsali **typ textu, který je po Vás požadován** (pokud máte napsat vyprávění, musíte opravdu vyprávět; pokud jde o článek, měl by mít určité náležitosti obsahové a formální, např. nadpis, ale i stylistické apod.).
- **Text musí být srozumitelný i tomu, kdo Vás nezná.** Nelze počítat s tím, že si čtenář/hodnotitel domyslí, co jste chtěli říci.
- Nezapomeňte, že většina textů nějaké členění či odstavce obsahovat musí, alespoň takové, aby byly patrné úvod, stať a závěr.
- Než začnete psát, můžete si v zadání a instrukcích podtrhat klíčová slova. **Naplánujte si, o čem budete psát a v jakém pořadí zpracujete body zadání.** Můžete si zpracovat osnovu, koncept apod.
- Text, který píšete, má **vždy nějaký účel (daný zadáním)**. Nesnažte se tedy text uměle vyplňovat myšlenkami, které se k zadání nevztahují. Neodkazujte se k něčemu, o čem nejste přesvědčeni, že je čtenáři známe (ze zkušenosti nebo z Vaší písemné práce); takový text pak nemusí dávat smysl.
- Při zpracování bodů zadání se vyhněte pouhému opisu zadání, snažte se je přeformulovat vlastními slovy a náležitě rozvinout/zpracovat.
- **Snažte se na vhodných místech text propojit**, ať již Vám k tomu pomohou spojky, časové údaje, odkazy pomocí zájmen či členů (u některých jazyků), vhodná interpunkce apod.
- Pokud pracujete se slovníkem, uvědomte si, že překladové slovníky zpravidla nevysvětlují kontext; pracujte tedy se slovní zásobou uvážlivě a nepřebírejte automaticky první překlad, který ve slovníku pro hledaný výraz najdete.
- Není třeba, abyste počítali slova. Postačí, pokud si např. spočítáte slova na prvních řádcích a odhadnete, kde asi tak skončíte, a porovnáte svůj odhad s orientačním rozsahem slov na pravé straně záznamového archu.
- **Do záznamového archu pište čitelně:** co hodnotitel nepřečte, nebude moci hodnotit.

B. HODNOCENÍ MATURITNÍ ZKOUŠKY A ZNÁMKY

1. KDY VYKONÁTE MATURITNÍ ZKOUŠKU ÚSPĚŠNĚ?

- Když vykonáte úspěšně všechny povinné zkoušky obou částí maturitní zkoušky, tj. profilové (školní) i společné (státní).
- Výsledek nepovinných zkoušek nemá na složení maturity vliv.
- Komplexní zkoušku společné části z češtiny a cizího jazyka vykonáte úspěšně, když úspěšně složíte všechny její dílčí zkoušky, tj. didaktický test, písemnou práci i ústní zkoušku.
- Pokud v ústní dílčí zkoušce neuspějete, zbývající dvě, tj. písemku a test nekonáte.

2. CO KDYŽ NEUSPĚJETE V ŘÁDNÉM TERMÍNU?

- Opravné zkoušky se konají pouze z povinných zkoušek. Z nepovinných zkoušek opravnou zkoušku dělat nemůžete.
- Z každé zkoušky (předmětu) máte možnost konat dvě opravné zkoušky; na složení opravné zkoušky máte 5 let od řádného termínu zkoušky.

- Pokud zjistíte 20. června, kdy se předává maturitní vysvědčení, že jste maturitu neudělali, a chcete opravnou zkoušku konat v podzimním termínu, podejte přihlášku k opravné zkoušce řediteli školy do 25. června.
- Komplexní zkoušku z češtiny nebo z cizího jazyka společně části opakujete vždy celou, tj. všechny tři dílčí zkoušky; máte však možnost si zvolit pro opravnou zkoušku jinou úroveň obtížnosti.
- Opakujete vždy pouze tu zkoušku, kterou jste nevykonali/a úspěšně.

3. CO KDYŽ SE NEMOHU KE ZKOUŠCE DOSTAVIT

Když se z jakýchkoli důvodů ke zkoušce nedostavíte, omluvte svoji neúčast nejpozději do třech dnů po zkoušce řediteli školy. O způsobu omluvy a jejím uznání rozhoduje ředitel školy. Je tedy třeba se informovat přímo ve škole.

Pokud svoji neúčast neomluvíte, nebo ředitel školy Vaši omluvu neuzná, neprospěli/a jste. Pokud se jedná o povinnou zkoušku, můžete konat opravnou zkoušku v září. Opravnou nepovinnou zkoušku nekonáte.

Pokud bude vaše omluva uznána, můžete konat náhradní zkoušku v nejbližším možném termínu, tj. v září. Musíte však podat k náhradní zkoušce přihlášku, a to do 25. června.

Konání náhradní nepovinné zkoušky není nutné, je ale možné. Pokud vykonáte úspěšně všechny povinné zkoušky a k nepovinné zkoušce jste se z omluvených důvodů nedostavili, v každém případě dostanete 20. června maturitní vysvědčení. Místo známky bude u názvu této nepovinné zkoušky uveden symbol ----- (tedy kolonka bude proškrtnutá). Protože tímto již maturitu máte, je zcela na vás, zda se k náhradní nepovinné zkoušce přihlásíte, či nikoli. Pokud tak neučiníte, nic se neděje.

Pokud se ale chcete k náhradní nepovinné zkoušce přihlásit na září, musíte podat přihlášku taktéž do 25. června. V září po vykonání zkoušky dostanete druhé vysvědčení, na kterém bude uvedena pouze nepovinná zkouška a příslušná známka.

Termín opravných a náhradních zkoušek pro rok 2011 najdete v přehledném schématu podzimního zkušebního období v záložce Maturitní kalendář na www.novamaturita.cz.

4. HRANICE ÚSPĚŠNOSTI ZKOUŠEK

Hranice úspěšnosti zkoušky je minimální počet bodů, které musíte u zkoušky získat, abyste ji vykonal úspěšně. Hranici úspěšnosti vyjadřujeme buď absolutními body (písemka a ústní zkouška), nebo procentními body (didaktický test).

Komplexní zkoušky jsou vyjádřené výhradně procentními body. Váš bodový zisk z komplexní zkoušky se vypočítá jako vážený průměr získaných procentních bodů všech 3 dílčích zkoušek. Váhy jednotlivých dílčích zkoušek (v pořadí TEST, PÍSEMNÁ, ÚSTNÍ ZKOUŠKA) jsou následující:

- Český jazyk a literatura
1 : 1 : 1
- Cizí jazyk
2 : 1 : 1

Hodnoty hranice úspěšnosti všech zkoušek, komplexních a dílčích zkoušek z jednotlivých zkušebních předmětů společné části maturitní zkoušky jsou uvedeny v tabulce.

HRANICE ÚSPĚŠNOSTI ZKOUŠEK A DÍLČÍCH ZKOUŠEK SPOLEČNÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY - JARO 2011				
ZÁKLADNÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI		% body	absolutní body	
			min	z max
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	CELÁ KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA	42%		
	DIDAKTICKÝ TEST	44%		
	PÍSEMNÁ PRÁCE		6	15
	ÚSTNÍ ZKOUŠKA		4	9
CIZÍ JAZYK (platí pro všechny jazyky)	CELÁ KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA	44%		
	DIDAKTICKÝ TEST	44%		
	PÍSEMNÁ PRÁCE		16	36
	ÚSTNÍ ZKOUŠKA		18	39
MATEMATIKA		33%		
VYŠŠÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI		% body	absolutní body	
			min	z max
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	CELÁ KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA	42%		
	DIDAKTICKÝ TEST	44%		
	PÍSEMNÁ PRÁCE		6	15
	ÚSTNÍ ZKOUŠKA		7	15
CIZÍ JAZYK (platí pro všechny jazyky)	CELÁ KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA	44%		
	DIDAKTICKÝ TEST	44%		
	PÍSEMNÁ PRÁCE		16	36
	ÚSTNÍ ZKOUŠKA		18	39
MATEMATIKA		33%		
OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD (Z) OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD (V) DĚJEPIS DĚJINY UMĚNÍ FYZIKA CHEMIE BIOLOGIE ZEMĚPIS		33%		

V této tabulce nejsou uvedeny hodnoty hranice úspěšnosti zkoušek, které konají žáci s příznáním uzpůsobením podmínek konání zkoušky z českého jazyka a literatury kategorie SP-3 a z cizího jazyka kategorie SP-1, SP-2 a SP-3. V případě těchto zkoušek jsou hranice stanoveny odlišně a najdete je na www.novamaturita.cz.

5. PŘEVOD BODŮ NA ZNÁMKU

Váš výkon u každé ze zkoušek, komplexních zkoušek a dílčích zkoušek vyjádřený procentními body, bude uveden na PROTOKOLU O VÝSLEDČÍCH SPOLEČNÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY.

Na MATURITNÍM VYSVĚDČENÍ však budete mít (stejně jako výsledky profilových zkoušek) Váš dosažený výkon ze zkoušek (předmětů) ohodnocen známkami.

K přepočtu získaných procentních bodů na známky slouží následující tabulka:

ZKUŠEBNÍ PŘEDMĚT (platí pro obě úrovně obtížnosti)	PŘEVOD PROCENTNÍCH BODŮ NA ZNÁMKU (HRANICE BODOVÉHO INTEVALU)			
	4 (DOSTATEČNĚ)	3 (DOBŘÍ)	2 (DOKVALEBNĚ)	1 (VÝBORNĚ)
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	42 - 58%	58 - 73%	73 - 87%	87 - 100%
CIZÍ JAZYK	44 - 58%	58 - 73%	73 - 87%	87 - 100%
MATEMATIKA	33 - 51%	51 - 68%	68 - 84%	84 - 100%
OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD				
DĚJEPIS				
DĚJINY UMĚNÍ				
FYZIKA	33 - 51%	51 - 68%	68 - 84%	84 - 100%
CHEMIE				
BIOLOGIE				
ZEMĚPIS				

Přitom platí, že v případě známky „4 – dostatečný“ se do uvedeného intervalu započítávají obě hranice intervalu, u ostatních známek se dolní hranice intervalů nezapočítává, horní hranice se započítává.

6. CELKOVÝ PROSPĚCH U MATURITNÍ ZKOUŠKY

Do celkového prospěchu u maturitní zkoušky se započítávají pouze známky z povinných zkoušek obou částí maturity, známky z nepovinných zkoušek nikoli.

Výsledný prospěch „**prospěl s vyznamenáním**“ získáte, pokud:

- ze žádných povinných zkoušek nedostanete horší známku než 2 – chvalitebný,
- ze žádných povinných zkoušek nekonáte opravnou zkoušku,
- máte průměr známek z povinných předmětů 1,5 a méně.

Pokud nesplníte jednu z těchto podmínek, bude na maturitním vysvědčení Váš celkový prospěch „**prospěl**“.

C. PO ZKOUŠKÁCH

1. MATURITNÍ VYSVĚDČENÍ A PROTOKOL O VÝSLEDČÍCH SPOLEČNÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY

Pokud maturitní zkoušku v jarním zkušebním termínu vykonáte úspěšně, obdržíte 20. června dva dokumenty:

- a) maturitní vysvědčení,
- b) protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky.

V případě, že jste:

- v některé z povinných zkoušek neuspěli nebo
- některou z povinných zkoušek nekonali nebo
- byli z některé povinné zkoušky vyloučeni

a musíte tedy konat opravnou nebo náhradní zkoušku (viz výše), dostanete 20. června pouze protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky. Maturitní vysvědčení dostanete až poté, co maturitní zkoušku vykonáte úspěšně.

Na maturitním vysvědčení je Váš „maturitní“ výsledek vyjádřen:

- a) známkami z jednotlivých povinných i nepovinných zkoušek obou částí maturitní zkoušky (na stupnici výborný, chvalitebný, dobrý nebo dostatečný) a
- b) celkovým prospěchem (prospěl s vyznamenáním, nebo prospěl).

V případě zkoušek společné části, které bylo možné konat v základní, nebo vyšší úrovni obtížnosti (z předmětů čeština, cizí jazyk, matematika a občanský a společenskovědní

základ) je na vysvědčení u názvu předmětu vždy uvedena příslušná úroveň obtížnosti zkoušky.

Protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky se (jak ostatně jeho název napovídá) týká výhradně zkoušek společné (státní) části Vaší maturity. Na rozdíl od vysvědčení je však mnohem podrobnější. Výsledky z jednotlivých zkoušek a dílčích zkoušek jsou zde vyjádřeny v procentních bodech a v percentilovém pořadí.

Z hodnoty percentilového pořadí vyčtete, jak jste se svým výkonem u dané zkoušky umístili na pomyslném žebříčku všech maturantů, kteří konali stejnou zkoušku jako Vy. Jestliže je hodnota Vašeho percentilového pořadí u zkoušky z češtiny v základní úrovni obtížnosti např. 72, znamená to, že:

- lepšího výsledku než Vy u této zkoušky dosáhlo 28 % (100 – 72) všech, kteří zkoušku konali s Vámi,
- horšího výsledku dosáhlo 71 %.

I v případě protokolu platí, že pokud jste u zkoušky měli na výběr mezi základní a vyšší úroveň obtížnosti, je příslušná úroveň obtížnosti zkoušky uvedena vždy u názvu předmětu. **Fiktivně vyplněné vzory maturitního vysvědčení a protokolu najdete na našich webových stránkách.**

Různé scénáře a jejich záznam na maturitním vysvědčení a protokolu o výsledcích společné části maturitní zkoušky:

- *Žák konal zkoušku a vykonal ji úspěšně* – na vysvědčení bude známka (slovně, tj. výborný, chvalitebný, dobrý, dostatečný); na protokolu budou body vyjádřené v procentech a v percentilu* (Musí se však jednat o zkoušku společné části, zkoušky profilové části se do protokolu neuvádějí).
- *Žák konal zkoušku a nevykonal ji úspěšně* – pokud jde o zkoušku povinnou, pak žák maturitní vysvědčení vůbec nezíská, pokud jde o zkoušku nepovinnou, bude na vysvědčení uvedena známka – nedostatečně; na protokolu budou body vyjádřené v procentech a v percentilu (Musí se však jednat o zkoušku společné části, zkoušky profilové části se do protokolu neuvádějí).
- *Žák se nedostavil na zkoušku a řádně se omluvil* (tj. jeho omluva byla ředitelem školy uznána) – pokud jde o zkoušku povinnou, pak žák maturitní vysvědčení vůbec nezíská, pokud jde o zkoušku nepovinnou, bude na vysvědčení uvedeno „-----“.
- *Žák se nedostavil na zkoušku a řádně se neomluvil* (tj. neomluvil se vůbec nebo jeho omluva nebyla ředitelem školy uznána) – pokud jde o zkoušku povinnou, pak žák maturitní vysvědčení vůbec nezíská, pokud jde o zkoušku nepovinnou, bude na vysvědčení uvedena známka „nedostatečně“.
- *Žák byl ze zkoušky vyloučen*** – z pohledu vyplnění vysvědčení a protokolu se jedná o stejný případ, jako když se žák ke zkoušce nedostavil a řádně se neomluvil (nebo jeho omluva nebyla ředitelem školy uznána).

* percentil vyjadřuje, jak se jednotlivec umístil ve skupině testovaných, nebo jinak vyjádřeno, kolik procent ostatních testovaných dosáhlo horšího výsledku než on (např. umístil-li se žák na 85. percentilu, znamená to, že předstihl 85 % ostatních a jen 15 % ze všech žáků bylo lepších než on).

** žák může být vyloučen tehdy, když poruší pravidla řádného průběhu zkoušky nebo se proviní proti školnímu řádu (např. žák opakovaně vyrušuje během zkoušky, opisuje, napovídá ostatním, žák je pod vlivem omamných látek atp.).

2. ŽÁDOST O PŘEZKOUMÁNÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKU ZKOUŠKY

Máte-li závažné pochybnosti o správnosti výsledku Vaší zkoušky nebo máte-li pochybnosti o tom, že zkouška proběhla korektně, můžete podat „odvolání“, tj. žádost o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky. Stejně tak můžete postupovat i v případě, že jste byli ze zkoušky vyloučeni, a máte pochybnosti o důvodech vyloučení.

Pravidla pro podání a vyřízení žádosti o přezkoumání průběhu a výsledků zkoušky se liší podle toho, o jakou zkoušku jde.

DIDAKTICKÉ TESTY

Žádost je možné podat nejpozději do 5 dnů ode dne, kdy jste se výsledek oficiálně dozvěděli, tj. od momentu převzetí maturitního vysvědčení a protokolu o výsledku společné části maturitní zkoušky. Žádost se podává písemně na ministerstvo školství, které Vás o výsledku vyrozumí do 10 dnů ode dne doručení Vaší žádosti.

V případě, že se žádost týká Vašeho případného vyloučení od zkoušky, je žádost o přezkoumání možné podat do 5 dnů ode dne konání této zkoušky.

PÍSEMNÁ PRÁCE A ÚSTNÍ ZKOUŠKY SPOLEČNÉ ČÁSTI A DÁLE PROFILOVÉ ZKOUŠKY

Žádost je možné podat nejpozději do 8 dnů ode dne oznámení výsledku zkoušky. Žádost se podává písemně místně příslušnému krajskému úřadu, který o žádosti rozhodne do 30 dnů ode dne doručení Vaší žádosti.

V případě, že se žádost týká Vašeho případného vyloučení od zkoušky, je žádost o přezkoumání možné podat do 8 dnů ode dne konání této zkoušky.

Podrobnosti stran podání žádosti o přezkoumání najdete v poučení, které Vám bude k dispozici v den předání maturitních vysvědčení a protokolů o výsledcích maturitní zkoušky.

D. DALŠÍ ZDROJE INFORMACÍ

- **Infocentrum nové maturity:** +420 224 507 507, info@novamaturita.cz;
- **On-line diskusní fórum pro rodiče a žáky:** od 11. 4. 2011 je na www.novamaturita.cz spuštěno diskusní fórum, a to živě každé pondělí a čtvrtek od 17 do 19 hodin. Dotazy lze zasílat vždy jeden pracovní den předem od 12 hod. či v průběhu diskuze.
- **Facebook** – stránka **Udělám maturitu**;
- **projekt Studenti studentům** – tzn. semináře na školách vedené studenty, více na <http://www.novamaturita.cz/studenti-studentum-1404034360.html>
- a již klasicky www.novamaturita.cz.

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání

Jankovcova 63
170 00 Praha 7
www.novamaturita.cz

Tento produkt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Praha 2011
Vydání první